

FRI-16.203-1-ID-07

THE FUTURE OF HIGHER EDUCATION THROUGH A UNIVERSITY FOR “ONE PERSON”²⁴

Assist. Prof. Kamen Uzunov, PhD

Department of Industrial Design,
“Angel Kanchev” University of Ruse, Bulgaria
Phone: +359 88 853 7984
E-mail: kamenuzunov@uni-ruse.bg

Assoc. Prof. Yordan Doichinov, PhD

Department of Industrial Design,
“Angel Kanchev” University of Ruse, Bulgaria
Phone: +359 88 727 3040
E-mail: doichinov@uni-ruse.bg

Abstract: Transformation (Why and how?) of the University of Ruse into a University for “one person” with a teacher-MENTOR. University for you! Regardless of whether you are a student or a teacher!

1. Transformation is a creative act of profound fundamental and essential change to adapt and survive in a complex, dynamically changing and unpredictable environment of evolution, time, progress and future.

2. Transformation cannot be accomplished only with traditional moves, measures and decisions - without purposeful fundamental changes, continuous changes and innovations.

3. Transformation is not a one-act procedure, but a permanent, multi-stage and multi-step process of groundbreaking changes, taking into account factors such as indeterminacy and unpredictability in dynamic real conditions of nonlinearity, disorder, chaos, entropy, fragility and vulnerability - price of survival!

Main entities in the transformation:

- The University (the present one) of the passing industrial age.
- The teacher - distanced from his student or mentor.
- The student - a unique, unparalleled subject of Generation Y!

The teacher-MENTOR teaches on behalf of knowledge in the current or coming era and brings with him to the academic scene his predecessors, teacher and colleagues (personally known and unknown), teaching on behalf of all scientists - with the works, theories, hypotheses, achievements and their offerings.

And let us not be afraid:

Difficult things become reality after twenty years! “The impossible” - after fifty.

Keywords: Education, Future of higher education, University for “one person”.

**На нашия учител,
ментор и приятел
проф. Никола Орлов**

ВЪВЕДЕНИЕ

Основен проблем на висшето образование е какво създава („произвежда“) в настоящия момент – творци или художници, които не умеят да рисуват (по думите на Рей Симънз: **“Повечето художници не умеят да рисуват”**)? Бихме могли да продължим – дизайнери които не могат да проектират, инженери които не могат да конструират или лекари които не могат да лекуват ...

И защо съвременния университет като на конвейер произвежда такъв „интелектуален“ продукт?

²⁴ Докладът е представен на научната сесия на секция „Промислен дизайн“ на 28 октомври 2022 г. с оригинално заглавие на български език: БЪДЕЩЕТО НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ЧРЕЗ УНИВЕРСИТЕТ ЗА „ЕДИН ЧОВЕК“

Образователната система, по-специално висшето образование, е изправена пред уникалната задача да дава знания, креативност и иновативност от безпрецедентно естество, приложими в икономиката на знанието -предизвикателство, на което тя не съумява да отговори адекватно.

Джоузеф Стиглиц, носител на Нобелова награда по икономика за 2001 г., отбелязва в книгата си „Свободно падане”, че и американската образователна система е неефективна, с резултати, които също могат да се сравняват с тези на възникващите пазарни икономики, макар че американските университети са без конкуренция на върха. А авторите Стан Дейвис и Джим Боткин предричат, че „училищната сграда на бъдещето няма да бъде нито училищна, нито сграда”.

Изправена пред безпрецедентни и не решавани до сега проблеми в реалния свят, епохата може да бъде идентифицирана с уникални характеристики:

- Придобиване, създаване и реализация на знания - през целия живот на личността и организациите.
- Неотменна потребност от новации - реновации и иновации, с без алтернативна потребност и изисквания за иновации като условие за растеж, развитие, конкурентоспособност и корпоративно дълголетие.
- Без алтернативно прерастване на икономическите субекти в „учещи организации” (Learning organization).
- Доминираща роля на динамичните субекти и организации като „корпорации на знанието”, независимо от сферата, мащабите и потенциала им.
- Потребност от нова лична и организационна култура.
- Потребност от инструментариум за ефективно оползотворяване на човешкия, структурния и потребителския капитал.
- Решаване на качествено нови потребности на най-ефективните личности и организации - генериране на иновации и нови интелектуални продукти, услуги и решения, с отчитане на два мотива:
 - Интелектуалната собственост като двигател на икономическото развитие.
 - Капитализиране на интелектуалния потенциал и на интелектуалната собственост, т.е. капитализиране на нематериалните дълготрайни активи.

Световният университет няма готови методологии и технологии за обучение на поколение Y в условията на коренно промените се реалности. А самото поколение не е причина, а следствие на нововъзникнала нелинейна среда на промени, неутралност и непредвидимост. Много от университетските преподаватели подхранват идилични спомени, представи и рецепти в променящ се до неузнаваемост университет в епохата на знанието. Те не разбират Поколение Y, подценяват го, приписват му всякакви грехове, пороци и упреци за малоценност, а то им демонстрира от своя страна пренебрежение като към книжни динозаври.

Много важно е да се знае какво мислят и казват най-влиятелните съвременни живи мислители, известни като The Thinkers 50 и всепризнати management' s guru' s, в т.ч. личности като Наоми Клайн, Тами Ериксон, Кен Робинсън, Малкъм Гладуел, Сет Годин и др. И нека вникнем в реалностите и бъдещето. Да мислим за студентите като за представители на Поколение Y (на възраст до 20 - 25 години), които само след 20-25 години ще управляват света – политически и икономически. За тази категория хора много наши съвременници обичат да остроумничат, че са от поколението, което „почти нищо не знае, но не иска и да се учи”. Според някои автори(Мишел Сире и Жан Лемиман в кн. „Успешната иновация" от 2003г.) едно допитване сред младите хора на списание „Икономист”, проведено през януари 2001 г. сочи, че тинейджърите и младежите малко над 20-те, с достатъчна професионална квалификация, показват качества, които видимо ги отличават от техните родители.

Визия за висше образование в икономиката на знание, базирано върху адекватно креативно и иновационно обучение в университет за „един човек“. Обучение което дава възможност на всеки студент не да се унифицира и уеднакви с всички останали, а да изгради своя уникална личностна креативно-иновационна “сглобка”, осигуряваща му различност и изключителност в реалната пазарна среда.

ИЗЛОЖЕНИЕ

1. ОБЩИ АСПЕКТИ НА ГЕНЕЗИСА, ЕВОЛЮЦИЯТА И ОБУЧЕНИЕТО НА КРЕАТИВНО-ИНОВАЦИОННАТА ЛИЧНОСТ

А. Проблемен интелектуален фундамент на личността

1. Неадекватност на личността за креативно-иновационно мислене:
 - Липса на способност и страст.
 - Липса на нагласа и възможности.
2. Непълноценно интелектуално развитие на личността до периода на ранна зрялост (от 19-20 до 25 година) - по Алфред Адлер.
3. Дефицитен личностен тезаурус на личността - както на качествено, така и на количествено ниво.
4. Дефицити в множествената интелигентност и особено на:
 - Емоционална интелигентност.
 - Практическа интелигентност.
5. Незнание - до пълна безхаберност относно съдържанието, ефективността и качеството на личностните ментални (мисловни) модели.
6. Подвластност на психологически позиции - пасивни, активни и враждебни/агресивни от типа:
 - „Вечни“ принципи.
 - Унаследеното от колективно несъзнаваното.
7. Подвластност на бариери от различно естество - исторически; гносеологически (познавателни); семантични; културни; психологически; терминологични; и др.
8. Преодоляване и ослабяване на вече наученото (постиганатото) - без самообучение, без обучение през целия живот (Lifelong learning).
9. Нежелание за системна работа и трупане на знания, опит и умения.
10. Нежелание за промени и непрекъснати промени, както и лична предприемчивост.
11. Дефицит в характера на личността.
12. Страхове и обсеби и компенсирането им със самонадеяност. Просто липса на **самоувереност!**
13. Проява на конформизъм (само отъждествяване с масата/гълпата) и фрустрация („изстиване”, обезверяване), особено след 25-та година.
14. Потъване в тресавището на **консерватизма и липсата на въображение.**

В. Системно постигане на статус „творческо его“

1. Адекватно обучение и целесъобразно и личностно моделиране и формиране на „Творческото Его“.
2. Идентифициране на силните страни, екипните роли, ролевите модели и др. на творческата личност.
3. Овладяване на мисловност, отчитаща грешките на мозъка - по Едуард де Боно.
4. Безпроблемно и ефективно използване на логиката и интуицията, в т.ч.:
 - (1) Формална логика, логическо мислене, логически грешки.
 - (2) Интуиция, респ. въображение, фантазия.
5. Навлизане и овладяване на комплекса от „Основни качества на личността” (ОКЛ), необходим за ефективно креативно-иновационно мислене.
6. Осмисляне, планиране и системно-перманентно развитие на „Алгоритъм за самопрограмиране на личността” (АСЛ):
 - (1) Самопознание.
 - (2) Системно творческо мислене.
 - (3) Компетентности.
 - (4) Комуникации и презентации.

7. Формиране на личностна проактивност в мисленето и поведението. Елиминирането на ре-активност.
 8. Осъзната потребност от системно и перманентно (непрекъснато във времето) развитие и обогатяване на тезауруса на творческата личност.
 9. Развитие на непреходен пиетет към знанията.
 10. Решаване на комплекса "Разбиране/Неразбиране - Харесване/Нехаресване" с усвояване на алтернативното мислене.
Осмисляне на казуса: „**Защо хората не харесват онова, което не разбират**“.
 11. Вникване в съдържанието на съвременната концепция: „**Светът е измислен**“, лансирана от Метамодела на Невро-лингвистичното програмиране (НЛП) за обучение на мозъка.
 12. Дефиниране и моделиране на нови творчески стратегии:
 - (1) Тръгване по пътя към изключителността.
 - (2) Дефиниране на висока, дръзка Цел.
 - (3) Желание и умения за „Линчпин“.
 13. Поемане и носене на отговорност за своето бъдеще.
- С. Овладяване и перманентно усъвършенстване на знания, умения, стратегии и средства, необходими по пътя към изключителността на креативно-иновационно мислеща личност**
1. Навлизане във висшите две нива на човешкия ум:
 - (1) **Разум** - с изява на въображението.
 - (2) **Интелект** - способност на абстрактното мислене.
 2. Линейност и нелинейност, респ. затворени линейни и отворени нелинейни процеси, обекти и сложни системи, вкл.:
 - (1) Линейно и нелинейно мислене
 - (2) Теорема на Курт Гьодел на непълнотата и незавършеността.
 - (3) Синергия (самоорганизация), вкл. самоорганизираност и самодисциплинираност на човешкия ум.
 - (4) Холизъм (цялост, глобалност), в т.ч.:
 - Изграждане на глобални картини, картини „на едро“.
 - Изграждане на фрагментарни картини.
 - (5) Естество и механизми на факторите:
 - Неподреденост, вкл. хаос и турбулентност
 - Неопределеност
 - Ентропия
 - Обективност на природните закони
 - Риск
 3. Откриване на проблеми - явни и скрити. Откриване на нови възможности и перспективи.
 4. Развиване и усъвършенстване на стратегическите умения за поставяне на въпроси.
 5. Развиване и усъвършенстване на арсенал от стратегии, методи, техники и средства за: генериране на идеи; анализ и синтез на решения; вземане на творчески, управленски и професионално-делови решения.
 6. Усвояване и развиване на знания и умения за решаване на типови креативно-иновационни решения с отчитане и използване на:
 - (1) Системен научен подход.
 - (2) Дефиниране и предефиниране на творчески задачи/проблеми.
 - (3) Отчитане на изисквания, ограничения, препоръки, норми, забрани.
 - (4) Много вариантност на избора и решенията.
 7. Аргументация с помощта на:
 - (1) Анализ и съждения.
 - (2) Умозаключения:

- Дедукция.
 - Индукция.
 - Абдукция.
- (3) Доказателства.
8. Семантична информация, вкл.:
 - Семантика на визуалните и вербалните образи/картини.
 - Нива на диалог при комуникация и презентация.
 - Стратегия за композиции и презентации
 9. Техника на речта и изказването.
 10. Мълчаливият език на тялото.
 11. Етикет. Норми на морал и поведение.
 12. Лидер. Лидерство. Екипна роля.

D. Маркетингова адаптация и реализация на креативно-иновационната личност

1. Превантивна подготовка по ПРЕДприемачество - за развитие на предприемчивостта и като въведение в предприемачеството:
 - (1) **Системология/Системотехника**, вкл. функция и структура на процесите, обектите и сложните системи.
 - (2) **Проблемология** - откриване и елиминиране на симптоми и източници на рискови фактори, смущения и дисфункция.
 - (3) **Стратегемология** - система от стратегии и тактики.
 - (4) **Неология** - творческо-професионални компетентности (широка, конкретна и специална) и адекватните им знания - респ. универсални, оперативни, стратегически.
2. Изграждане на организация като динамична фирма - корпорация на знанието.
3. Изграждане на организационна култура, пораждаща емоционалност и обвързаност.
4. Изграждане на обучаваща се (учеща) организация, усвояваща петте дисциплини - по Питър Сендж:
 - (1) Споделена визия.
 - (2) Личностно майсторство.
 - (3) Ментални модели.
 - (4) Екипна работа.
 - (5) Системно мислене.
5. Въвеждане на креативен мениджмънт в организацията като система, стратегия, инструментариум и средства за управление на знанията.
6. Изграждане на креативно-иновационна личност като Главен или Корпоративен стратег по знанията.
7. Финансова грамотност.
8. Проблеми на устойчивото развитие в икономиката на знанието. Усвояване на най-добрите световни практики.

E. На върха на изключителността на креативно - иновационната личност в икономиката на знанието

1. Само актуализация на личността, респ. моделирането и като непрекъснато само актуализираща и самоусъвършенстваща се.
2. Изграждане на целеустремена личност с перманентно развитие и усъвършенстване на нивата по вертикалата и на трите хоризонта на ума.
3. Майсторско овладяване на знания и умения по **моделиране** на процеси, обекти и сложни системи.
4. Дизайн на знания - с използване и създаване на нови знания и трансформацията им в нови продукти, услуги и интелектуални решения.
5. Трансфер на знания и информация.

6. Създаване, защита и капитализиране на интелектуална собственост.
7. Стратегии, техники и средства за новации (реновации и иновации) и изобретателство.
8. Специализация и развиване на научно-изследователска дейност.

2. ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА БИОЛОГИЧНИЯ МОЗЪК (НЕОКОРТЕКСА)

„Важно е не КАКВО, а КАК преподават в училището“

Макс Планк

„Един много важен проблем е обучението на мозъка, бил той биологичен или софтуерен“.

Рей Кърцуайл

(създател и учител на софтуерен мозък в „Гугъл“)

„Нашите мозъци конструират математически обективната реалност чрез интерпретиране на честоти, които са в крайна сметка прожекции от друго измерение, от един по-дълбок ред на съществуване, който е отвъд пространството и времето: „Мозъкът е холограма, забулена в една холографска вселена.

Марк Талбот –

в обобщение на идеите на квантовия физик Дейвид Бом и медика-физиолог Марк Прибрам

Към твърдението на Марк Прибрам, „че нашите мозъци конструират обекти“, идва и прозрението на Дейвид Бом, „че ние дори проектираме пространството и времето“.

Възникват и съществени въпроси, заставайки пред предизвикателството за обучение на мозъка, „бил той биологичен или изкуствен (компютърен)“:

- Кой и как ще обучава биологичния мозък, вкл. и биологичния мозък на онези изследователи от настоящето и бъдещето, които на свой ред ще дръзнат да създават, обучават и усъвършенстват софтуерен мозък?
- Кой и каква интелектуална и морална лична и обществена роля и отговорност поема и носи перманентно в живота, обучавайки уникалния и без аналог човешки мозък на всеки един индивид - ученик, студент, докторант, изследовател...?

3. ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТ УНИВЕРСИТЕТ ЗА “ЕДИН” ЧОВЕК.

- a) Изясняване съдбата на университета от индустриалната епоха.
- b) Внедряване в проект BeyondScdle на оригинални апробирани и експериментирани решения и иновации в Русенския университет.
- c) Университет за “един” човек в Постиндустриалната епоха с икономика на знанието в 21-ви век. Русенският университет „Ангел Кънчев”- Университет за “един” човек.
- d) **Първа основна задача** на Университета за “един” човек: Създаване на индивидуална креативно-иновационна „сглобка” на всяка отделна личност като уникална, различна от другите и изключителна!
- e) Система „НОРЛО” за креативно-иновационно обучение на биологичния мозък, адекватно на епохата.
- f) **Втора основна задача** на Университета за “един” човек: Преподавателят - мъдрец и ментор, явяващ се като генератор на емоции, вдъхновение, визия и смисъл, висока дръзка Цел, стимули и мотивация.
- g) Първо - информацията... На върха - знанието!

- h) Рекапитулация: Моделът на съвременното образование се изгражда първо във/за висшето образование - в Университета за „един“ човек и едва след това се адаптира творчески и експертно по цялата образователна верига!
- i) Мотивационен генератор: „За ЦЯЛ живот!“. Вкл. Визитна картичка на креативно-иновационната личност: Авторска страница и Портфолио
- j) Кого слуша днес светът? **The Thinkers 50** - плеядата на най-влиятелните съвременни живи мислители. (От 2001 г., след 9-кратен световен избор, селекцията обхваща 176 гуру на икономиката, пазара, образованието, организациите, мениджмънта и т. н. в общо 12 области).
- k) ПРЕДприемачество и личен предприемачески модел и проект на личността (основно - след приключване на висшето образование).

Основни предизвикателства:

- Създаване на динамична фирма - корпорация на знанието.
 - Изграждане на организационна култура.
 - Въвеждане на креативен мениджмънт като система и стратегия за управление на знанията, както и за създаване, защита и капитализиране на интелектуална собственост.
- l) Можем ли да станем богати!? С двата акцента:
 - Маркетингов тип на личността.
 - Трупане на активи или на пасиви?!
 - m) Бизнес инкубатор „JUNIOR“.
 - n) Системно обучение и практика по създаване и защита на интелектуална собственост - по индивидуални и екипни проекти на обучаваните студенти.
 - o) Регресивно мислене. С поуки за Русенския университет... от факултативното обучение по „Технология на креативността и иновациите“ на студенти от различни факултети и специалности на Русенския университет от 2014 г.
 - p) Сериозна игра за креативно-иновационно обучение с платформа върху система „НОРЛО“.

И като позитивно следствие - инициатива на проекта за трансформация на Русенския университет в Университет за „един човек“ с преподавател-МЕНТОР.

В основата на проекта е заложена като крайъгълен камък създадената, единствено в Русенския университет (!), цялостна система „НОРЛО“ за обучение на биологичния мозък (неокортекса) по креативно - иновационно мислене в безапелационната Постиндустриална епоха с икономика на знанието и иновациите. Тя е изградена върху шест фундаментални принципни идеи и стратегии - като базови предпоставки, условия и задачи за трансформацията на Русенския университет като Университет за един човек“ с преподавател-МЕНТОР.

4. ТРАНСФОРМАЦИЯ НА РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“ В УНИВЕРСИТЕТ ЗА „ЕДИН ЧОВЕК“ С ПРЕПОДАВАТЕЛ-МЕНТОР в Постиндустриалната епоха с икономика на знанието и иновациите (Принципни стратегии и основни задачи)

- Легализиране на проекта.
- **Меморандум** - обсъждане, прецизиране, публикуване.
- Разработване и утвърждаване на статут за **„Креативно- иновационен център (КИЦ)“** по проекта.
- Разработване и утвърждаване на план и задачи по проекта.
- Публикуване на информация относно проекта в сайта на Русенския университет или в нов специализиран сайт.
- Подаване на информация към масмедията.
- Целеви публикации относно проекта на Русенския университет.
- Планиране и подготовка на **специализиран курс за преподаватели-МЕНТОРИ** в Русенския университет.

- Интегриране на студентите *в Русенския университет като ново „племе“*, като нова креативно-иновационна общност.
- Издаване на хартиени или е-книги и учебно - методични пособия по тематиката на проекта.
- Планиране, организиране и провеждане на целеви научни презентации и конференции по тематиката на проекта - на университетско, национално или международно ниво.
- Привличане на интерес към проекта от страна на Европейския съюз и адекватните му институции и органи, вкл. кандидатстване за финансиране.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Така търсената трансформацията ни изправя пред символната *„Притча за Вратата“* - с вълнуващото очакване, как ще стане това!

Стигайки до Вратата на миналото, човек вижда своето бъдеще...

Следствие:

Миналото е врата, през която се влиза , в бъдещето.

Древните източни мъдреци говорят за Пътя. Това е единственият път, запазен във времето... и той води към Вратата!

Сезон на творческата зрялост

Съдбовно-властно и необратимо настъпва петият сезон с „начало-край“ непредвидимо и свой научен небосклон.

Най-личен, индивидуален, за други - с непристъпна власт - тъй несравним, парадоксален - любима музика и страст.

Той всичко мощно обновява и там оставащ вечно млад, а музата те вдъхновява с мисловен апетит и глад.

Със достъп сам ще се сдобиеш: една невидима врата, ключа и нея ще откриеш, там срещаш своята съдба.

Пред Вратата към...

И ето те изправен пред Вратата - затворена, в ключалката оставен ключ, а отговорът на дилемата - в мъглата.

Ти разгадай мистерията на играта - почуквай и отваряй или си отключвай...

И не забравяй, сега си пред Вратата!

Загадка няма, изборът един - с краката!

Така решила е Съдбата, а ти мисли,

че щом си пред Вратата, ти правиш правилата!

Трансформиране (Защо и как?) на Русенския университет в Университет за „един човек“ с преподавател-МЕНТОР.

Университет за тебе!

Независимо, дали си студент или преподавател!

1. Трансформацията е творчески акт на дълбока принципна и същностна промяна за адаптиране и оцеляване в сложна, динамично променяща се и непредвидима среда на еволюция, време, прогрес и бъдеще.
2. Трансформацията не може да бъде осъществена само с традиционни ходове, мерки и решения - без целесъобразни фундаментални промени, непрекъснати промени и иновации.
3. Трансформацията не е едноактова процедура, а перманентен, многоетапен и многоходов процес на главолumni промени, отчитайки фактори като

неопределеността и непредвидимостта в динамични реални условия на нелинейност, безпорядък, хаос, ентропия, крехкост и уязвимост - цена на оцеляването!

4. Основни субекти в трансформацията:
5. Университетът (сегашният) от отиващата си индустриална епоха.
6. Преподавателят - дистанциран от студента си или ментор.
7. Студентът - уникален, без аналог субект от Поколение Y!
8. Преподавателят-МЕНТОР обучава от името на познанието в актуалната или идващата епоха и извежда със себе си на академичната сцена свои предшественици, учител и колеги (лично познати и непознати), като обучава от името на всички учени - с трудовете, теориите, хипотезите, постиженията и приносите им.
9. Мислене и стратегии с отчитане на нелинейността, индетерминизма и непредвидимостта.

Примерно, нетрадиционно мислене и решение:

Някои учебни теми и дисциплина, а защо не и специалности (!) може да се окажат неприоритетни за Университета за „един човек“ в актуалната Постиндустриална епоха и бъдещето поради безкомпромисните императиви на самата епоха и времето и биха могли да „слязат“ по-надолу в образователната верига! Примерно, да се обединят и премоделират или да „попаднат“ в курсове по средно образование, вкл. до трансформирането или отпадането им! На дневен ред е „заявката“ за „нетъждествени“ и отъждествявани като футуристични учебни дисциплини и специалности.

И нека не се плашим:

Трудните неща стават факт след двадесетина години!

„Невъзможните“ - след петдесетина.

REFERENCES

Beloev, H., N. Orloev, K. Uzunov, J. Doichinov. (2012). Creativity and Innovation in Interdisciplinary Areas of Knowledge. Information Design as Highly Intellectual Technology. Paper presented at the 9-International congress MTM No4, 84-85.

Orloev N., H. Beloev, M. Iliev, Y. Vassilev, K. Uzunov, P. Boneva, (2015). The Pre-entrepreneurship – a New Gate to the Enterprise. Paper presented at the INTED2015. Proceedings Publisher: IATED Academypp. 2015, Madrid, Spain.

Orloev N., H. Beloev, M. Iliev, Y. Vassilev, K. Uzunov, P. Boneva. (2015). Higher Education in the Economy of Knowledge. Paper presented at the INTED2015 Proceedings Publisher: IATED Academypp. 2015, Madrid, Spain.

Orloev, N., Hr. Beloev, M. Iliev, K. Uzunov. (2014). Training at the University of Ruse in an optional specialization in "Technology of creativity and innovation". Paper presented at the Proceeding of University of Ruse - 2014, volume 53, book 1.2. **(Оригинално заглавие: Орлов Н., Х. Белоев, М. Илиев, К. Узунов, Обучение в Русенски университет по факултативна специализация по "Технология на креативността и иновациите", В: НАУЧНИ ТРУДОВЕ том 53, серия 1.2, Издател: Научна конференция на РУ&СУСтр.416-419).**

Orloev, N., Hr. Beloev, M. Iliev, Y. Vasilev, K. Uzunov. (2014) Higher education in the knowledge economy. Ruse: Primax **(Оригинално заглавие: Орлов Н., Х. Белоев, М. Илиев, Й. Василев, К. Узунов. 2014 Висшето образование в икономиката на знанието. Русе: Примакс).**

Orloev, N., K. Uzunov, Y. Vassilev. (2013). Knowledge based on creative-innovative learning in "University for one person". Paper presented at the Opportunities to Create an Innovation Union in the Danube Area, Publisher: European Night of Scientists **(Оригинално заглавие: Орлов Н., К. Узунов, Й. Василев. 2013 Знание, базирано върху креативно-иновационното обучение в „Университет за един човек“. Публикувано в Възможности за създаване на съюз на иновациите в Дунавското пространство, Издател: Европейска нощ на учените, Стр.9, Русе).**

Orloev, N., K. Uzunov. (2008). Design of design in the "knowledge economy". Sofia: Biennale of Bulgarian Design (**Оригинално заглавие:** Орлов, Н., К. Узунов, 2008. Дизайн на дизайна в „икономиката на знанието“. София: Биенале на българския дизайн).

Ridderstrale Jonas, Kjell Nordström, Funky Business: Talent Makes Capital Dance, ISBN-13: 978-0273645917, ISBN-10: 0273645919, 254 p., New York, 1999.

Uzunov, K. (2014) Computer and serious games - essence and application. A place for serious games in education. Paper presented at the Proceeding of University of Ruse - 2014, volume 53, book 1.2. (**Оригинално заглавие:** Узунов К., Компютърни и сериозни игри – същност и приложение. Място на сериозните игри в образованието, В: НАУЧНИ ТРУДОВЕ том 53, серия 1.2. Издател: Научна конференция на РУ&СУСтр.431-435).